

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 64/19

Luksemburg, 16 maja 2019 r.

Wyrok w sprawach połączonych T-836/16 i T-624/17
Polska / Komisja

Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji dotyczących podatku od sprzedaży detalicznej w Polsce

Komisja popełniła błąd, uznając sporny środek za pomoc państwa

W dniu 1 września 2016 r. w Polsce weszła w życie ustawa o podatku od sprzedaży detalicznej, którego podatnikami są wszyscy sprzedawcy detaliczni bez względu na ich status prawny. Podstawą opodatkowania w tym podatku był przychód spółek objętych zakresem stosowania tej ustawy i podatek ten miał charakter progresywny. Podstawę opodatkowania stanowiła osiągnięta w danym miesiącu nadwyżka przychodów ponad kwotę 17 milionów złotych polskich (PLN), czyli około 4 mln EUR. Stawki podatku wynosiły 0,8% w odniesieniu do miesięcznego przychodu w przedziale od 17 do 170 mln PLN oraz 1,4% w odniesieniu do miesięcznego przychodu w przedziale przekraczającym kwotę 170 mln PLN.

Po wymianie pism między władzami polskimi a Komisją w przedmiocie tej ustawy, instytucja ta wszczęła postępowanie w odniesieniu do wspomnianego środka krajowego, który uznała za stanowiący pomoc państwa. W decyzji z dnia 19 września 2016 r. Komisja nie tylko wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag, ale również nakazała władzom polskim niezwłoczne zawieszenie „stosowania progresywnych stawek w przedmiotowym podatku do czasu podjęcia przez Komisję decyzji w sprawie [jego] zgodności [...] z rynkiem wewnętrznym”. Rząd polski zawiesił stosowanie tejże ustawy.

W decyzji z dnia 30 czerwca 2017 r. Komisja stwierdziła, że rozpatrywany podatek stanowi pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym i że został on wprowadzony w życie w sposób niezgodny z prawem. Zgodnie z tą decyzją władze polskie miały definitywnie anulować wszystkie wypłaty zawieszony na podstawie decyzji o wszczęciu postępowania. Jako że rozpatrywany środek nie został wprowadzony w życie, Komisja uznała, iż nie zachodzi potrzeba odzyskania pomocy od beneficjentów.

Polska uważa, że Komisja niesłusznie uznała, iż podatek od sprzedaży detalicznej stanowi środek selektywny z korzyścią dla niektórych przedsiębiorstw z uwagi na progresywny charakter jego stawek stosowanych do podstawy opodatkowania przychodu. W związku z tym wniosła ona¹ do Sądu Unii Europejskiej o stwierdzenie nieważności decyzji o wszczęciu postępowania (sprawa T-836/16) oraz decyzji końcowej (sprawa T-624/17).

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Sąd podkreślił przede wszystkim, że środek, za pomocą którego władze publiczne traktują korzystnie pod względem podatkowym niektóre przedsiębiorstwa, który, mimo że nie wiąże się z przeniesieniem zasobów państwowych, stawia beneficjentów w korzystniejszej sytuacji finansowej niż innych podatników, stanowi pomoc państwa. Wykazanie istnienia korzystnego pod względem podatkowym traktowania niektórych przedsiębiorstw wymaga ustalenia, czy w ramach danego systemu prawnego środek ten może sprzyjać niektórym przedsiębiorstwom w porównaniu z innymi, które w świetle celu przyświecającego temu systemowi znajdują się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej. A zatem uznanie korzystnego środka podatkowego za „selektywny” wymaga w pierwszej kolejności uprzedniego zidentyfikowania i zbadania obowiązującego powszechnego lub „normalnego” systemu podatkowego. To właśnie na

¹ Popierana przez Węgry.

tle tego systemu podatkowego należy w drugiej kolejności ocenić i w stosownym przypadku ustalić ewentualny selektywny charakter korzyści przysparzanych przez rozpatrywany środek podatkowy, wykazując, że ustanawia on odstępstwo od owego „normalnego” systemu poprzez wprowadzenie zróżnicowania wśród podmiotów gospodarczych znajdujących się, w świetle celu wyznaczonego obowiązującym powszechnemu lub „normalnemu” systemowi podatkowemu, w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej.

Sąd zauważył w tym kontekście, że stawki opodatkowania nie mogą zostać wyłączone z treści systemu podatkowego, jak uczyniła to Komisja. Bez względu na to, czy opodatkowanie ma miejsce według stawki jednolitej lub progresywnej, wysokość obciążenia – tak jak podstawa, zdarzenie podatkowe i krąg podatników – należy do podstawowych cech charakterystycznych systemu prawnego obciążenia podatkowego. Z zaskarżonych decyzji wynika, że w opinii Komisji system ten powinien być systemem, w którym przychody sprzedawców detalicznych są opodatkowane jednolitą stawką od pierwszej złotówki (liniową). Należy jednak stwierdzić, że „normalny” system o jednolitej stawce, do którego odwołała się Komisja, jest systemem hipotetycznym, który nie mógł zostać uwzględniony. Analizę selektywnego bądź nieselektywnego charakteru korzyści podatkowej należy bowiem przeprowadzić w świetle rzeczywistych cech charakterystycznych „normalnego” systemu podatkowego, w który się ona wpisuje, a nie w świetle hipotez, których nie przyjął właściwy organ.

W konsekwencji okoliczność, że Komisja zidentyfikowała w zaskarżonych decyzjach „normalny” system, który jest bądź niekompletny, bez stawek opodatkowania, bądź hipotetyczny, z jednolitą stawką opodatkowania, stanowi naruszenie prawa. Zdaniem Sądu, mając na uwadze sektorowy charakter omawianego podatku oraz w braku zróżnicowanych skal stawek dla niektórych przedsiębiorstw, jedynym „normalnym” systemem, który mógł zostać przyjęty w niniejszym przypadku, był podatek od sprzedaży detalicznej sam w sobie, ze strukturą, która obejmuje progresywną skalę stawek i przedziały tego podatku.

Następnie Sąd zbadał, czy konstrukcja podatku od sprzedaży detalicznej, wraz ze swoimi stawkami progresywnymi i przedziałami, była sprzeczna z celem przyświecającym temu podatkowi i wywierała w tym względzie skutki dyskryminacyjne wśród przedsiębiorstw z tego sektora. Nie jest bowiem wykluczone, że przewidziane przez system podatkowy zasady opodatkowania są same w sobie dyskryminacyjne w świetle celu, do którego osiągnięcia system ten ma dążyć. Sąd zauważył, że cel polegający na zasileniu budżetu ogólnego, zidentyfikowany przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania, jest wspólny wszystkim podatkom nieprzeznaczonym na finansowanie szczególnych celów, które to podatki stanowią zasadniczy element systemów podatkowych i jest on sam w sobie niewystarczający do ustalenia charakteru poszczególnych podatków. Zresztą progresywna struktura stawek podatku nie może jako taka być sprzeczna z celem pozyskiwania wpływów budżetowych.

Ponadto nie można także przyjąć celu zidentyfikowanego w decyzji końcowej Komisji, to jest opodatkowania przychodów wszystkich przedsiębiorstw odnośnego sektora. Celem władz polskich było bowiem ustanowienie podatku sektorowego zgodnego z zasadą redystrybucji podatkowej. Sąd stwierdził również, że rozpatrywany podatek, charakteryzujący się progresywną strukturą opodatkowania, był a priori spójny z tym celem. Można bowiem rozsądnie domniemywać, że przedsiębiorstwo, które osiąga wysokie przychody, może dzięki różnym oszczędnościom skali mieć proporcjonalnie niższe koszty niż przedsiębiorstwo, które osiąga skromniejsze przychody. Komisja popełniła zatem kolejny błąd, przyjmując jako cel podatku od sprzedaży detalicznej cel inny od tego, który został wskazany przez polskie władze.

Wskazując na błędy popełnione przez Komisję przy ustalaniu „normalnego” systemu podatkowego i celu tego systemu, Sąd podkreślił, że w ramach kontroli, którą sprawuje ona w odniesieniu do środków podatkowych mogących stanowić pomoc państwa, Komisja nie może – chyba, że pojawia się oczywista niespójność – zdefiniować zamiast danego państwa członkowskiego charakteru i struktury tego systemu, nie ryzykując przy tym naruszenia kompetencji tego państwa w dziedzinie podatkowej.

W odniesieniu do kwestii, czy konstrukcja opodatkowania wybrana przez władze polskie jest sprzeczna z celem tego systemu, Sąd, opierając się na orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości, zauważył, że istnieją podatki, których charakter nie stoi na przeszkodzie temu, by towarzyszyły im mechanizmy modulacji mogące nawet przyjąć formę zwolnień, przy czym mechanizmy te nie muszą prowadzić do przyznania selektywnej korzyści. A zatem w przypadku podatku od przychodów **kryterium modulacji, które przybiera formę progresywnego opodatkowania od określonego, nawet wysokiego, progu, i które może odpowiadać woli, by obejmować opodatkowaniem działalność przedsiębiorstwa tylko wtedy, gdy działalność ta osiąga określone rozmiary, nie implikuje samo w sobie istnienia selektywnej korzyści.**

Wobec powyższego Sąd doszedł do wniosku, że Komisja nie mogła słusznie wywieść istnienia selektywnych korzyści towarzyszących podatkowi od sprzedaży detalicznej z samej tylko progresywnej struktury tego nowego podatku. Ponadto Komisji nie udało się wykazać w zaskarżonych decyzjach istnienia selektywnej korzyści wprowadzającej zróżnicowanie wśród podmiotów gospodarczych, które w świetle celu wyznaczonego przez polskiego ustawodawcę podatkowi od sprzedaży detalicznej znajdują się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej.

W konsekwencji Sąd stwierdził nieważność decyzji końcowej Komisji.

Wreszcie, w odniesieniu do decyzji Komisji o wszczęciu postępowania, Sąd zauważył, że jest ona oparta na oczywiście błędnej analizie, gdyż nie była ona uzasadniona, jeśli chodzi o kwestię istnienia nowej pomocy, zasadnymi wątpliwościami w świetle danych zawartych w aktach sprawy, lecz stanowiskiem popartym rozumowaniem prawnym, które nie pozwala zgodnie z prawem uzasadnić tej decyzji. Wobec tego Sąd stwierdził także nieważność tej decyzji Komisji.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zarządzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793